

Национална годишна среща по приемна грижа

29-30 октомври 2015

*ПОСРЕЩАНЕТО НА ЕДНО РАЗЛИЧНО ДЕТЕ В
СЕМЕЙСТВОТО*

ВЕСЕЛА БАНОВА, ПСИХОАНАЛИТИК, ДОКТОР ПО СОЦИОЛОГИЯ

Д-Р ЛЮБОМИР ЖУПУНОВ, ПЕДИАТЪР

Какво означава да посрещнем едно дете, което не познаваме?

Когато казваме, че посрещаме едно дете, ние имаме предвид, че знаем какво представлява едно дете, посочвайки по този начин на този, когото посрещаме, че знаем нещо за това, което е необходимо за доброто му посрещане.

- Отправната точка, която предлагаме е: да не мислим, че посрещаме дете, а да мислим, че посрещаме **НЕПОКАНЕН ГОСТ**, за когото трябва всеки път да измисляме нови закони на гостоприемство.

Защо всеки път, т.е. за всяко дете, трябва да измисляме нови закони на гостоприемството?

Бихме могли да решим, че е достатъчно да установим процедури на **„добрия прием“**.

Проблемът е в това, че дори да посрещнем това дете като част от света на хората, ние въобще не знаем **законите, които управляват неговия собствен свят**.

Но след като веднъж сме го посрещнали, ние сме вече в позицията на **домакини**, което ще рече че трябва да посрещнем също и най- странните закони, които го правят такова, каквото е.

Длъжни сме да приемем всичко, защото ако пристъпим законите на гостоприемството, тогава самото гостоприемство бива отречено, а това означава да не допуснем в символичния свят този, когото посрещаме, или част от него.

Когато нещо, което крепи детето или на което детето специално държи, не бива допуснато в символичния свят, в света, който споделяме, тогава ставаме свидетели на прояви на психично страдание. **Но наистина е много сложно да приемем всичко.**

Как да посрещнем онова, което е най-уникално у детето, което понякога е неговото различие, а понякога е нещо, което все още не знаем и не познаваме?

Любовта

„Посрещането на едно дете се състои в любовта и нежността, които придружават грижите за него“ – това е отговорът, за който се сещаме най-естествено и който всеки е бил принуден да намери в собственото си детство и който преоткриваме в целия дискурс на обществото. Това е моделът, който е предвиден, когато се мисли за мястото на детето в семейството. Нека все пак да отбележим, че това е един **ИДЕАЛЕН МОДЕЛ**. Много деца не са посрещани с любов и даже, когато са налице най-добрите условия, пристигането на едно дете предизвиква противоречиви реакции.

Двете лица на любовта: любовта като закон на гостоприемството – символичната функция на бащата

ХРИСТИЯНСКИЯТ БОГ „ЦЕЛИЯТ ЛЮБОВ“,
КАТО ОБРАЗ НА БАЩА, КОЙТО ОТВАРЯ МЯСТО
НА ВСЕКИ НОВОПРИСТИГАЩ В НАШИЯ СВЯТ

БАЩАТА, КОЙТО КАЗВА „ДА“ НА НОВОТО,
КОЕТО ДЕТЕТО НОСИ

Двете лица на любовта: любовта като закон на гостоприемството – символичната функция на бащата

БАЩАТА, КОЙТО ДАВА СВОЕТО ФАМИЛНО ИМЕ НА ДЕТЕТО И ТАКА МУ ОСИГУРЯВА СОЦИАЛНА ЛЕГИТИМНОСТ

БАЩАТА, КОЙТО НАЗОВАВА НЕЩАТА С ВЕРНИТЕ ДУМИ И ГАРАНТИРА СПАЗВАНЕТО НА ЗАКОНА, ЗАБРАНЯВАЩ КЪРВОСМЕШЕНИЕТО

ФУНКЦИЯТА НА БАЩАТА

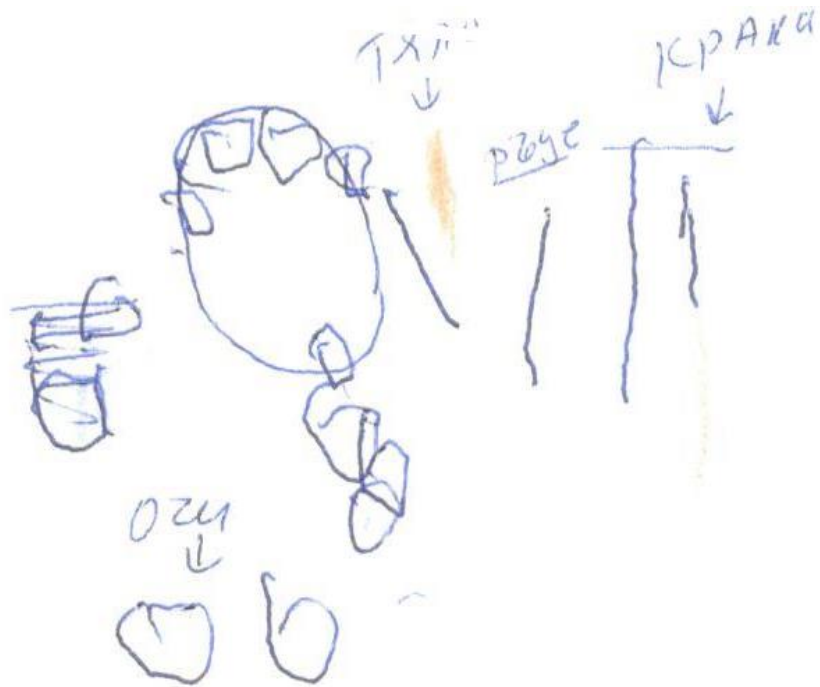
Това, което винаги е интересувало и интересува хората, *е пораждането на душата от духа на бащата*

Процесът на отделяне на детето от майката завършва с разбирането на детето, че има тяло, което е едно цяло и е отделно от тялото на майката. Появява се „не“-то на 2-рата година, личното местоимение „аз“, рисунки на главоного, чувство за срам.

Когато срещу нас е дете, за което процесът на отделяне от психичната общност с майката не е приключил

Тази рисунка отразява затруднението на едно дете с неговото тяло, което е изобразено като разпиляно на парчета и на съставните си части. Този несъзнаван страх от разпад на тялото е причина за голяма част от агресивните действия, на които ставаме свидетели. Тогава говорим за „преминаване към действие“, което действа като късо съединение: нетърпимият страх, пораждащ напрежение в тялото, произвежда директно агресивно действие, без да преминава през осмислянето, обличането в думи, вербалната комуникация.

Как да окажем гостоприемство на неочакваното или различното у детето? Семейството като социална структура

Семейството е тази социална структура, която посреща детето, независимо от това дали то е прието добре или зле, дали е желано или не, дали е добре дошло или не. Бащата и майката имат определена функция, която се простира отвъд любовта към децата. И именно това трябва да осъзнаваме при работата си с децата. Родителите упражняват тези функции, без да ги съзнават, ***те не са част от съзнателното поведение.***

Детето, което не може да се спре

Много често осиновените и настанени в приемни семейства деца имат хиперкинетични прояви и поведения на дефицит на вниманието.

Много рядко причините за тези прояви и поведения са резултат от нарушения и дисфункции на организма.

Внимателното наблюдение и проследяване на детето показват, че в тези случаи става дума за нарушаване на психичното равновесие. Това може да означава, че е затруднена връзката на детето с неговото тяло и с тялото на другия, или че е затруднена връзката на детето с езика – с това, което другият му говори и казва; с това, което то казва и говори.

Детето, което не може да се спре

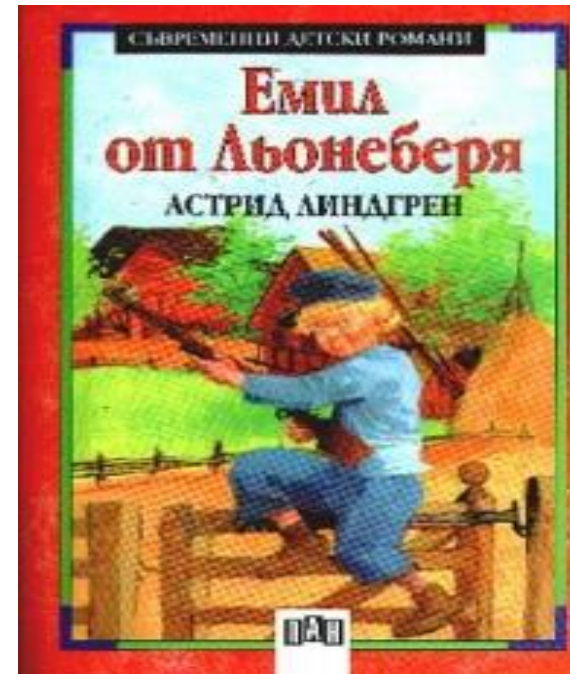
Какво наблюдаваме: Дете, което не може да седи на едно място в градината и в класната стая.

Какво казват документите:

- Дефицит на вниманието и хиперактивно разстройство;
- Хиперактивността се проявява с непрекъснато движение на ръцете и краката; с нервни движения;

Какво казват детската литература и психоанализата:

«Емил от Лъонеберя е най-палавото момче в Швеция, а може би и в целия свят. Той върши повече пакости отколкото са дните в годината. Вместо знаме вдига на пилон сестричката си Ида, пада от кокили право в супника на госпожа Петрел, напива прасето и кокошките... Но когато в една страшна зимна нощ никой не смее да откара болния Алфред на лекар, Емил впряга шейната и тръгва сам срещу виелицата».

Какво научаваме от Емил от Льонеберя, от осем годишния Антон и 5 годишния Боримир?

Недоразуменията в езика

Детето, което няма думи

Какво наблюдаваме:

Дете, което мълчи и не задава въпроси;

Дете, което прави странни неща вместо да говори.

Какво казват документите:

„Умствена изостаналост“

„Нарушения в речта“

„Нарушения в развитието“...

Какво казват детската литература и психоанализата:

„Първият урок“ на Чудомир:
въобразяемостта на детето в думите на майката

Примери от практиката:

Детето, което повръща, когато го гушкат.

Детето, което носи буклуци на приемната майка.

Детето, което тъгува, което преживява траур

Какво наблюдаваме:

Дете, което не играе, не проявява интерес към нищо;

Дете, което се оттегля в себе си и не иска да общува;

Дете, което не откликва на нашия ентузиазъм и предложения.

Какво казват документите:

„Дете в риск“

„Неглижиране“

„Неравностойно социално положение“

Въпрос: какво се случва в траура, когато има загуба на любимо същество, или дори на близко животно, към което сме привързани?

Траурната реакция е символичен процес, който може да доведе до намирането на нови опорни точки за детето.

Траурната реакция е различна от празнотата, от нищото.

Какво казва детската литература и психонализата:

Романът на Астрид Линдгрен

„Братята с лъвските сърца“

Детето, което удря, чупи, говори нецензурни думи и цинизми

Какво наблюдаваме:

Детето внезапно изтръгва стърчащ предмет или чупи;

Детето накъсва всичко на малки парченца;

Удря, скубе, плюе другия;

Крещи нецензурни думи;

Казва цветисти думи....

Какво казват документите:

„Умствена изостаналост“;

„Противообществени прояви“;

„Асоциално поведение“.....

Какво казва приложната психоанализа?

РАЗМИНАВАНЕТО МЕЖДУ ТЯЛОТО И ЕЗИКА

Детето непрекъснато полага усилия да облече в смисъл и значение всички усещания, които бушуват в тялото му. Това то прави като говори, като слуша приказки, като играе различни игри “на ужим”, като рисува и твори.

Разминаването между тялото и езика

Щом успее в това начинание, то усеща в тялото си облекчение. Но не винаги е възможно да облече в смисъл и значение това, което преживява. Освен това ресурсите на различните деца да символизируют преживяванията си са различни.

Разминаването между тялото и езика

Някои преживявания на детето, които пораждат дискомфорт, напрежение и възбуда в тялото му, се изплъзват на езика. Той не може да ги обхване и да ги облече в смисъл и значение.

**В такива случаи
ставаме свидетели на
агресивни прояви от
страна на детето.**

„Малката пациентка, която заплашва
доктора“

„Анка и директорката“

„Тайната градина“ на Франсис Бърнет

Детето, чието тяло въплъщава различието

Какво казват документите:

„Дете с увреждане“

„Дете със специални образователни
потребности“

Какво наблюдаваме:

Дете, което играе , рисува, пее,
танцува, движи се с удоволствие..

Дете, което слуша приказки, говори,
разказва, пише...

Дете, което мълчи и потъва в
компютъра и мобилния си
телефон...

Дете, което непрекъснато боледува..

Дете, което се самонаранява

Какво може да ни помогне в ежедневното общуване с детето?

Избягването на
повелителното
наклонение и задаването
на директни въпроси;
Говоренето в страни и
промяната на смисъла;
Намирането на прости и
верни думи;
Записването и
„успокояването“ на
тревожащите думи.

Детската литература.
Чувството за хумор.
Да нямаме
предварителни и готови
отговори, да следваме
детето.
Да се откажем от
„етикетите“.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!